

ПРЕЮДИЦИАЛНО ЗАПИТВАНЕ ДО СЪДА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

по наказателно дело № 495/2024г. по описа
на Апелативен съд гр.Пловдив

Език на производството: български

ЗАПИТВАЩА ЮРИСДИКЦИЯ

Апелативен съд гр.Пловдив, Наказателно отделение, с адрес Република България, пощенски код 4000, гр.Пловдив, област Пловдив, бул.„Шести септември” № 167, телефон/факс: +359 (32) 656 127, e-mail: plovdiv-as@justice.bg

СТРАНИ ПО ГЛАВНОТО ПРОИЗВОДСТВО:

1. Представител на държавното обвинение - Апелативна прокуратура гр.Пловдив, прокурор Николай Божилов, с адрес Република България, пощенски код 4000, гр.Пловдив, област Пловдив, площад „Съединение” № 3, телефон/факс: +359 (32) 600 490, e-mail: apelprok@plv.prb.bg

2. Подсъдим:

П. П. Ч., с адрес Република България, пощенски код ****, гр.Ш., област Ш., ул.„*” № *, ет.*, ап.*, телефон: +359 *****

3. Защитници на подсъдимия:

3.1 адв. И. А. И., с адрес Република България, пощенски код ****, гр.С., област Х., ул.„*” ” № *, телефон: +359 ***** e-mail: *****@abv.bg

3.2. адв. Д. Я. Т., с адрес Република България, пощенски код ****, гр.С., област Х., бул.„Б.” № **, телефон: +359 *****, e-mail: *****@abv.bg

ПРЕДМЕТ НА ГЛАВНОТО ПРОИЗВОДСТВО И СТАНОВИЩА НА СТРАНИТЕ

Производството по ВНОХД № 495/2024г. по описа на Апелативен съд гр.Пловдив е образувано по протест на Окръжна прокуратура

гр.Хасково срещу присъда № 18/16.05.2024г., постановена по НОХД № 697/2022г. по описа на Окръжен съд гр.Хасково.

С протестираната присъда подсъдимият П. П. Ч. е признат за невинен в това, че на 08.12.2020г. през ГКПП „Капитан Андреево”, община Свиленград, област Хасково, с товарен автомобил - влекач „MERCEDES”, с рег. № ****, и прикачено към него полуремарке, с рег. № ****, пренесъл през границата на страната, от Република Турция в Република България, без знанието и разрешението на митниците, стоки за търговски цели в големи размери, а именно: 204 броя опаковки от по 12 mg/ml всяка, инжекционен разтвор хормон на растежа „Genotropin Go Quick”; 85 броя опаковки от по 6 mg всяка, инжекционен разтвор хормон на растежа „Humatrope” 18 I.U.; 299 броя опаковки от по 100 таблетки всеки лекарствен продукт под формата на таблетки „TIROMEL” 25 mg; 163 броя опаковки от по 20 таблетки всеки лекарствен продукт под формата на таблетки „CABASER” 1 mg, всички на обща стойност 107 401, 27 лв., поради което и на основание чл.304 от НПК е оправдан по предявеното му обвинение за извършено престъпление по чл.242, ал.1, б.,„д” от НК.

На основание чл.301, ал.4 вр. ал.1, т.2 вр. чл.305, ал.6 от НПК, за извършено от подсъдимия Ч. административно нарушение по чл.233, ал.2 вр. ал.1 от Закона за митниците, а именно, че на 08.12.2020г. през ГКПП „Капитан Андреево”, община Свиленград, област Хасково, с товарен автомобил - влекач „MERCEDES”, с рег. № ***, пренесъл през външна граница на Европейския съюз - от Република Турция в Република България, без знанието и разрешението на митническите органи, доколкото извършеното не представлява престъпление, стоки, а именно: 204 броя опаковки от по 12 mg/ml всяка, инжекционен разтвор хормон на растежа „Genotropin Go Quick”; 85 броя опаковки от по 6 mg всяка, инжекционен разтвор хормон на растежа „Humatrope” 18 I.U.; 299 броя опаковки от по 100 таблетки всеки лекарствен продукт под формата на таблетки „TIROMEL” 25 mg; 163 броя опаковки от по 20 таблетки всеки лекарствен продукт под формата на таблетки „CABASER” 1 mg, които са открити в резултат на проверка на територията на Република България, му е наложено административно наказание глоба в размер на 37 814,72 лв.

Първоинстанционният съд се е произнесъл относно веществените доказателства по делото.

На основание чл.233, ал.6 от Закона за митниците предметът на контрабандата - 204 броя опаковки от по 12 mg/ml всяка, инжекционен разтвор хормон на растежа „Genotropin Go Quick”; 85 броя опаковки от по 6 mg всяка, инжекционен разтвор хормон на растежа „Humatrope” 18 I.U.; 299 броя опаковки от по 100 таблетки всеки лекарствен продукт под формата на таблетки „TIROMEL” 25 mg; 163 броя опаковки от по 20 таблетки всеки лекарствен продукт под формата на таблетки „CABASER” 1 mg, са отнети в полза на Държавата.

Вещественото доказателство - мобилен апарат „Самсунг”, с ИМЕЙ ***** и ИМЕЙ *****, със СИМ карта на Виваком № ***** и черен калъф, е постановено да се върнат на подсъдимия Ч..

Вещественото доказателство - товарен автомобил - влекач „MERCEDES”, с рег. № ****, цвят син, рама № *****, регистрационен талон № ***** и един брой контактен ключ, намиращи се на съхранение в ТД „Митница Бургас”, е постановено да се върнат на собственика – Л. И. Г. или на упълномощено от нея лице.

Подсъдимият е осъден да заплати направените по делото разноски в размер общо на 3674,02 лв.

Срещу съдебния акт е подаден протест от Окръжна прокуратура гр.Хасково с оплакване за неправилност и необоснованост. Прави се искане за отмяна на присъдата и постановяване на нова, с която подсъдимият Ч. се признае за виновен по възведеното обвинение по чл.242, ал.1, б.,„д” от НК и му са наложени наказания при условията на чл.54 от НК - лишаване от свобода в размер около три години, ефективно, и глоба в размер на 25 000 лв. На основание чл.68, ал.1 от НК да се активира и осъждането му по НОХД № 2596/2017г. по описа на СНС в размер на две години лишаване от свобода, ефективно. Искане за назначаването на фармакологична и оценъчна експертиза, с конкретно посочени задачи.

Пред въззивния съд прокурорът от Апелативна прокуратура гр.Пловдив поддържа протеста. Не възразява да се допусне преюдициално запитване до СЕС по поставените от защитата въпроси.

По делото са постъпили възражения от защитниците на подсъдимия Ч., в които изразяват вижданията си, че протестът на Окръжна прокуратура гр.Хасково е неоснователен и като такъв следва да се остави без уважение, а присъдата на първоинстанционния съд, като правилна и законосъобразна, да се потвърди. Правят искане Апелативен съд гр.Пловдив да отправи преюдициално запитване до СЕС с конкретно формулирани въпроси и да спре наказателното производство до произнасянето му. Пред въззивния съд подсъдимият и неговите защитници поддържат това тяхно искане.

ОТНОСИМИ ФАКТИ

За да постанови присъдата си, Окръжен съд гр.Хасково е приел за установена следната фактическа обстановка:

Подсъдимият Ч. е от гр. Ш.. Извършвал търговска дейност като ЕТ „П. Ч.”, със седалище в същия град, с предмет на дейност транспорт на товари в страната и чужбина. Притежавал лиценз за международен транспорт от 1995г. От 2008г. лично осъществявал транспортна дейност в чужбина като водач, със собствени тежкотоварни автомобили.

На 03.12.2020г., управлявайки товарен автомобил - влекач „MERCEDES”, с рег. № ***, и прикачено към него полуремарке, с рег. №

***, подсъдимият преминал през ГКПП „Капитан Андреево” в Република Турция, където следвало да достави превозваните от него стоки. След като ги разтовари, трябвало да натовари лимони, които да превози до Република Сърбия. Докато бил на паркинг в гр.Истанбул, Република Турция, при него дошли двама мъже. Единият бил митнически брокер, когото познавал само визуално. Те му предложили да пренесе до Република Сърбия медикаменти, за което щели да му платят сумата от 300 евро при доставката. Подсъдимият Ч. се съгласил. Разменили си телефонните номера, за да се свържат, когато пристигне в гр.Белград, Република Сърбия, да се разберат за доставката и да му платят за услугата. Разпределили лекарствата във фабричните кутии на шофьорската кабина - една част в лявата вещева кутия, друга част - в дясната такава, както и в пластмасовата кутия между тях, намираща се под леглото в кабината на влекача. След като натоварил лимоните в хладилното ремарке и получил митническите документи за тях, потеглил за гр.Белград, където трябвало да бъдат доставени.

На 08.12.2020г., около 06,00 часа, подсъдимият пристигнал на ГКПП „Капитан Андреево” на трасе „Входящи автомобили” от Република Турция, управлявайки горния товарен автомобил - влекач с прикачено към него полуремарке. На смяна по това време били митническите служители, свидетелите Н. Н. и Д. Й., на които подсъдимият Ч. представил документите за превозвания товар. На въпроса им дали пренася други стоки, подлежащи на деклариране, той заявил, че няма такива. Митническите служители пристъпили към физическа проверка на кабината на товарния автомобил. Отваряйки вратичката на вещевата кутия, намираща се от лявата ѝ страна, до шофьорската врата, забелязали наред с лични вещи, кашони и торба. Отворили ги и видели, че съдържат медикаменти. Без да ги вадят, уведомили отговорника на трасето, свидетеля М. С., след което насочили товарния автомобил към гаража на МП „Капитан Андреево” за извършване на щателна митническа проверка. При осъществяване на същата, освен лекарствените изделия, открити във вещевата кутия от лявата страна на кабината на влекача, намерили и укритите в другата вещева кутия, от дясната страна, както и в трета такава, намираща се под леглото в кабината. След като ги извадили, сортирали и преброили установили, че се касае за 204 броя опаковки от по 12 mg/ml всяка инжекционен разтвор хормон на растежа „Genotropin Go Quick”; 85 броя опаковки от по 6 mg всяка инжекционен разтвор хормон на растежа „Humatrope” 18 I.U.; 299 броя опаковки от по 100 таблетки всеки лекарствен продукт под формата на таблетки „Tiromel” 25 mg; 163 броя опаковки от по 20 таблетки всеки лекарствен продукт под формата на таблетки „Cabaser” 1 mg.

Медикаментите били поставени в кашони, в черно-червен сак и торба на турския супермаркет „BİM”. Пред свидетелите Н. и Й. подсъдимият заявил, че лекарствените продукти му били дадени от двама

мъже в гр.Истанбул, за да ги превози до гр.Белград, където щял да получи сумата от 300 евро.

За извършената митническа проверка е съставен протокол с № 4589/08.12.2020г. и акт за установяване на административно нарушение /АУАН/ № 2604 от същата дата за извършено административно нарушение по чл.233, ал.1 от ЗМ.

Недекларираните медикаменти са задържани с разписка № 0191983 от 08.12.2020г. С разписка за задържане № 0191984 от същата дата е задържан и товарният автомобил - влекач „MERCEDES” с рег. № ***, ведно с регистрационния му талон и контактния ключ.

На същия ден, 08.12.2020г., е образувано и досъдебното производство с първото действие по разследване - оглед на местопроизшествие и съставяне на протокол за него. Посочените по-горе и иззети вещи са приобщени към досъдебното производство. Административно-наказателната преписка, образувана въз основа на АУАН, е прекратена на основание чл.33, ал.2 от ЗАНН.

Товарният автомобил - влекач „MERCEDES”, с рег. № *****, и прикаченото към него полуремарке, с рег. № *****, са собственост на свидетелката Л. Г., но се ползвали от подсъдимия Ч. за транспортна дейност.

По делото са приети заключенията на няколко експертизи.

От заключението на оценъчната и автотехническа експертиза се установява, че товарният автомобил - влекач „MERCEDES 1844 LS ACTROS”, с рег. № *****, е на стойност 24 485,79 лв. Кухините от двете страни на кабината на влекача, тази в кабината /под леглото/, в които са укрити медикаментите, са фабрични. Достъп до двете кухни, т.нар. „вещеви кутии” от двете страни на кабината, може да бъде осъществен както от вътрешността ѝ, така и отвън, през вратички, които се отключват посредством механизъм, намиращ се в кабината. Достъп до третата кухня /вещева кутия/, намираща се под леглото, се осъществява само от вътрешността на кабината.

Налице са няколко експертизи, изследвали стойността на предмета на вмененото престъпление.

Според заключението на оценъчната експертиза, изготвена от вещото лице О. Б., реалната пазарна максимална цена на лекарствените продукти е 37 808,74 лв., като това е и „обща митническа стойност” на предмета на престъплението.

Видно от заключението на фармакологичната експертиза, изготвена от вещото лице Л. П., лекарствените продукти са на обща стойност 154 768,35 лв. В други две допълнителни фармакологично-оценъчни експертизи същото вещо лице определя цена, съответно 159 949,56 лв. и 144 529,46 лв.

Заключението на повторната фармакологична и оценъчна експертиза, изготвена от вещото лице И. Н., определя стойността само на един от медикаментите /89 099,04 лв./.

Съгласно заключението на повторната тройна фармакологично-оценъчна експертиза, изготвена от вещите лица Н. Г., А. Д. и Е. Б.-Д., стойността на медикаментите е 107 401, 27 лв.

Според заключението на оценъчната експертиза, изготвена от вещото лице О. Б., назначена от първоинстанционния съд, митническата стойност на предмета на престъплението, съгласно разпоредбите на Регламент /ЕС/ № 952/2013 година на Европейския парламент и на Съвета от 09.10.2013 година за създаване на Митнически кодекс на Съюза, е 37 815,19 лв.

Анализирайки изготвените по делото експертизи за стойността на предмета на вмененото престъпление, Окръжен съд гр.Хасково е приел, че тези, изготвени от вещите лица Л. П., И. Н., както и повторните тройни фармакологични и оценъчни експертизи, изготвени от фармаколозите Н. Г., А. Д. и Е. Б.-Д., не са обосновани. Първоинстанционният съд се е доверил на заключението на вещото лице О. Б., с уточнението, че поради допусната от него техническа грешка при математическата операция умножение при определяне на левовата равностойност на стоките и курса на турската лира, общата митническа стойност на лекарствените продукти е 37 814,72 лв.

При така приетата стойност на пренасяните стоки, първостепенният съд е стигнал до извода, че деянието на подсъдимия Ч. е несъставомерно по чл.242, ал.1, б.,„д” от НК, тъй като не е налице задължителният признак от обективна страна стоките да са в големи размери. Стойността им е 37 814,72 лв. и не надхвърля 70 пъти размера на минималната работна заплата, утвърдена с акт на Министерския съвет за страната към момента на извършване на деянието. За инкриминирания период тя е в размер на 610 лв. В случая, за да е налице обективният признак големи размери, стойността на предмета на престъплението следва да надвишава 42 700 лв. /610 лв. x 70/.

Поради това Окръжен съд гр.Хасково е признал подсъдимия за невинен в извършване на престъпление по чл.242, ал.1, б.,„д” от НК и го е оправдал. Приел е, че е осъществил състава на административното нарушение по чл.233, ал.2 вр. ал.1 от Закона за митниците, т.нар. „митническа контрабанда”, за което го е санкционирал с административно наказание глоба в размер на 37 814, 72 лв.

ОТНОСИМИ ПРАВНИ НОРМИ

1. ПРАВОТО НА СЪЮЗА

1.1 РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 952/2013 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 9 октомври 2013 година за създаване на Митнически кодекс на Съюза

Раздел 5 Санкции

Член 42

Прилагане на санкции

1. Всяка държава членка предвижда санкции за неспазване на митническото законодателство на Съюза. Тези санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи.

2. Когато се прилагат административни санкции, те могат да бъдат в една от следните две форми или в двете:

а) имуществена санкция или глоба от митническите органи, включително, където е уместно, прилагане на споразумение вместо налагане на наказание за извършено престъпление;

б) отмяната, спирането или изменението на разрешение, чийто титуляр е съответното лице.

3. Държавите членки съобщават на Комисията в срок от 180 дни от датата на прилагане на настоящия член, в съответствие с член 288, параграф 2, действащите национални разпоредби според предвиденото в параграф 1 от настоящия член и незабавно я уведомяват за всяко тяхно последващо изменение.

ГЛАВА 3

Стойност на стоките за митнически цели

Член 69

Обхват

Митническата стойност на стоките във връзка с прилагането на Общата митническа тарифа и нетарифните мерки, установени от разпоредби на Съюза, уреждащи специфични области, отнасящи се до търговията със стоки, се определя в съответствие с членове 70 и 74.

Член 70

Метод за определяне на митническата стойност въз основа на договорната стойност

1. Базата за митническата стойност на стоките е договорната стойност, тоест действително платената или подлежащата на плащане цена на стоките при продажбата им за износ с местоназначение в митническата територия на Съюза, коригирана при необходимост.

2. Действително платената или подлежащата на плащане цена е общата сума, която купувачът е платил или трябва да плати на продавача

или която купувачът е платил или трябва да плати на трета страна в полза на продавача за внасяните стоки, и включва всички суми, които са платени или трябва да бъдат платени като условие за продажбата на внасяните стоки.

3. Договорната стойност се прилага, ако е изпълнено всяко едно от следните условия:

а) не съществуват ограничения относно правото на разпореждане или ползване на стоките от купувача, различни от някое от следните:

i) ограничения, наложени или изисквани по силата на закон или от публичните органи в Съюза;

ii) ограничения, засягащи географската област, в която стоките могат да бъдат препродавани;

iii) ограничения, които не влияят значително върху митническата стойност на стоките;

б) продажбата или цената не зависят от условия или съображения, които не могат да получат стойностно изражение по отношение на подлежащите на остойностяване стоки;

в) никаква част от прихода от всяка последваща препродажба, прехвърляне или ползване на стоките от купувача не се получава пряко или косвено от продавача, освен в случаите, когато е възможна подходяща корекция;

г) купувачът и продавачът не са свързани или връзката не е повлияла върху цената.

Член 74

Вторични методи за определяне на митническата стойност

1. Когато митническата стойност на стоките не може да се определи съгласно член 70, тя се определя, като се прилагат последователно букви от а) до г) от параграф 2, докато се стигне до първата от тези букви, по която може да се определи митническата стойност на стоките.

Редът на прилагане на букви в) и г) от параграф 2 се обръща, ако деклараторът поиска това.

2. Митническата стойност, определена в резултат на прилагането на параграф 1, е:

а) договорната стойност на идентични стоки, продадени с цел износ с местоназначение в митническата територия на Съюза и изнесени в същия момент или приблизително в същия момент, както и стоките, подлежащи на остойностяване;

б) договорната стойност на сходни стоки, продадени с цел износ с местоназначение в митническата територия на Съюза и изнесени в същия момент или приблизително в същия момент, както и стоките, подлежащи на остойностяване;

в) стойността, основаваща се на единичната цена, по която се продава на митническата територия на Съюза най-голямото сборно

количество от внасяните стоки или от внесени идентични или сходни стоки на лица, които не са свързани с продавачите; или

г) изчислената стойност, която се състои от сбора на:

i) разходите или стойността за материалите и за производствените или другите операции, използвани при производството на внасяните стоки;

ii) сума за печалба и за общи разходи, равна по размер на тази, която обичайно се начислява при продажбите на стоки от същия клас или вид като стоките, подлежащи на остойностяване, които са произведени от производители в страната на износа за износ в Съюза;

iii) разходите или стойността на елементите, посочени в член 71, параграф 1, буква д).

3. Когато митническата стойност не може да се определи съгласно параграф 1, тя се определя въз основа на наличните данни на митническата територия на Съюза, като се използват разумни способности, съответстващи на принципите и общите разпоредби на всяко едно от следните:

а) Споразумението за прилагане на член VII от Общото споразумение за митата и търговията;

б) член VII от Общото споразумение за митата и търговията;

в) настоящата глава.

Раздел 3

Общи разпоредби за митническите задължения при внос и износ

Член 83

Забрани и ограничения

1. Митническо задължение при внос или износ възниква дори когато се отнася за стоки, които са обект на каквато и да е забрана или ограничение при вноса или износа.

2. Въпреки това митническо задължение не възниква:

а) при неправомерно въвеждане на митническата територия на Съюза на подправени парични знаци;

б) при въвеждането на митническата територия на Съюза на наркотични и психотропни вещества, различни от тези, които с оглед използването им за медицински или научни цели са обект на строг надзор от компетентните органи.

3. За целите на санкциите, приложими към митническите нарушения, митническото задължение се счита за възникнало, когато законодателството на държава членка предвижда, че санкциите се определят въз основа на вносни или износни мита или наличието на митническо задължение.

1.2 ХАРТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ (2016/С 202/02) /ХОПЕС/

ДЯЛ VI ПРАВОСЪДИЕ

Член 47

Право на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес

Всеки, чиито права и свободи, гарантирани от правото на Съюза, са били нарушени, има право на ефективни правни средства за защита пред съд в съответствие с предвидените в настоящия член условия.

Всеки има право неговото дело да бъде гледано справедливо и публично в разумен срок от независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон. Всеки има възможността да бъде съветван, защитаван и представляван.

На лицата, които не разполагат с достатъчно средства, се предоставя правна помощ, доколкото тази помощ е необходима, за да се осигури реален достъп до правосъдие.

Член 49

Принципи на законност и пропорционалност на престъплението и наказанието

1. Никой не може да бъде осъден за действие или бездействие, което в момента на извършването му не е представлявало престъпление съгласно националното или международното право. По същия начин, не може да бъде налагано по-тежко наказание от това, което е било приложимо към момента на извършване на престъплението. Ако в по-късен момент след престъплението законът предвижда по-леко наказание, трябва да се приложи това наказание.

2. Настоящият член не засяга осъждането и наказанието на лице, виновно за действие или бездействие, което в момента на извършването му е било престъпление по смисъла на общите принципи, признати от всички народи.

3. Тежестта на наказанията не трябва да бъде несъразмерна спрямо престъплението.

2. НАЦИОНАЛНО ПРАВО

2.1 НАКАЗАТЕЛНО-ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС /НПК/

Глава двадесет и първа ВЪЗЗИВНО ПРОИЗВОДСТВО

Раздел I Общи положения

Предмет на въззивната проверка

Чл. 313. Въззивната инстанция проверява правилността на невязлата в сила присъда.

Предел на въззивната проверка

Чл. 314. (1) Въззивната инстанция проверява изцяло правилността на присъдата, независимо от основанията, посочени от страните.

(2) Въззивната инстанция отменя или изменя присъдата и в необжалваната част, а също и по отношение на лицата, които не са подали жалба, ако има основания за това.

Доказателства, които се допускат във въззивната инстанция

Чл. 315. Във въззивната инстанция се допускат всички доказателства, които могат да бъдат събрани по предвидения в този кодекс ред.

Установяване на нови фактически положения

Чл. 316. Въззивният съд може да установява нови фактически положения.

Прилагане на правилата за първата инстанция

Чл. 317. Доколкото в тази глава няма особени правила, прилагат се правилата за производството пред първата инстанция.

Правомощия на въззивния съд

Чл. 334. Въззивният съд може:

1. (изм. – ДВ, бр. 44 от 2018 г.) да отмени присъдата и да върне делото за ново разглеждане на първоинстанционния съд;
2. да отмени първоинстанционната присъда и да постанови нова присъда;
3. да измени първоинстанционната присъда;
4. (изм. - ДВ, бр. 32 от 2010 г., в сила от 28.05.2010 г., доп., бр. 71 от 2013 г., изм., бр. 63 от 2017 г., в сила от 5.11.2017 г.) да отмени присъдата и да прекрати наказателното производство в случаите по чл. 24, ал. 1, т. 2 – 8а и 10 и ал. 5;
5. да спре наказателното производство в случаите по чл. 25;

6. да потвърди първоинстанционната присъда.

Отмяна на присъдата и връщане на делото за ново разглеждане

Чл. 335. (1) (Изм. – ДВ, бр. 63 от 2017 г., в сила от 5.11.2017 г.) Въззивният съд отменя присъдата и изпраща делото на прокурора, когато се установи, че престъплението, за което е образувано производството по тъжба на частния тъжител, е от общ характер.

(2) Въззивният съд отменя присъдата и връща делото на първата инстанция в случаите по чл. 348, ал. 3, освен ако сам може да отстрани допуснатите нарушения или те са неотстраними при новото разглеждане на делото.

(3) (Нова - ДВ, бр. 93 от 2011 г.) Когато са налице повторно условията на ал. 2, въззивният съд не връща делото за ново разглеждане, а го решава по същество.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 93 от 2011 г., изм., бр. 63 от 2017 г., в сила от 5.11.2017 г.) Въззивният съд не може да отмени присъдата по ал. 1 или да отмени оправдателната присъда по ал. 2, ако няма съответен протест от прокурора, съответна жалба от частния тъжител или частния обвинител.

Отмяна на присъдата и постановяване на нова присъда

Чл. 336. (1) Въззивният съд отменя присъдата и постановява нова присъда, когато се налага да:

1. приложи закон за по-тежко наказуемо престъпление, ако е имало обвинение за това престъпление в първата инстанция;

2. осъди оправдан подсъдим, ако е имало съответно обвинение в първата инстанция;

3. оправдае подсъдим, осъден от първоинстанционния съд;

4. (нова – ДВ, бр. 63 от 2017 г., в сила от 5.11.2017 г.) да оправдае подсъдимия и да му наложи административно наказание, когато извършеното деяние се наказва по административен ред в предвидените в особената част на Наказателния кодекс случаи или когато съставлява административно нарушение, предвидено в закон или указ.

(2) Правомощията по ал. 1, т. 1 и 2 се упражняват, ако има съответен протест от прокурора, съответна жалба от частния тъжител или частния обвинител.

(3) (Нова – ДВ, бр. 63 от 2017 г., в сила от 5.11.2017 г.) След постановяване на присъдата съдът се произнася и по мярката за неотклонение, като прилага чл. 309, ал. 2 – 4.

Изменение на първоинстанционната присъда

Чл. 337. (1) Въззивният съд може да:

1. намали наказанието;

2. приложи закон за същото, еднакво или по-леко наказуемо престъпление;

3. освободи подсъдимия от изтърпяване на наказанието съгласно чл. 64, ал. 1 или чл. 66 от Наказателния кодекс;

4. освободи подсъдимия от наказателна отговорност съгласно чл. 78 и 78а от Наказателния кодекс;

5. (нова – ДВ, бр. 44 от 2018 г.) намали или отмени административното наказание.

(2) Когато има съответен протест от прокурора, съответна жалба от частния тъжител или частния обвинител, въззивният съд може да:

1. увеличи наказанието;

2. отмени освобождаването от изтърпяване на наказанието по чл. 64, ал. 1 или чл. 66 от Наказателния кодекс;

3. (нова – ДВ, бр. 44 от 2018 г.) увеличи административното наказание;

4. (нова – ДВ, бр. 44 от 2018 г.) наложи административно наказание, когато извършеното деяние се наказва по административен ред в предвидените в особената част на Наказателния кодекс случаи или когато съставлява административно нарушение, предвидено в закон или указ.

(3) Въззивната инстанция може да се произнесе и само относно мотивите и основанията за оправдаването на подсъдимия или по гражданския иск.

Потвърждаване на присъдата

Чл. 338. Въззивният съд потвърждава присъдата, когато намери, че не са налице основания за нейната отмяна или изменение.

Произнасяне на въззивния съд по административнонаказателната отговорност на заинтересованото юридическо лице

Чл. 338а. (Нов – ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г.) Когато по делото участва заинтересовано юридическо лице, въззивният съд може да потвърди или отмени присъдата в частта относно неговата отговорност, или да намали наложената му санкция, а ако има съответен протест от прокурора, може да наложи или увеличи наложената санкция, както и да постанови отнемане на имущество в полза на държавата.

Предмет на касационното обжалване

Чл. 346. По касационен ред могат да бъдат обжалвани:

1. решенията и новите присъди на апелативния съд, освен тези, с които деецът е бил освободен от наказателна отговорност с налагане на

административно наказание на основание чл. 78а от Наказателния кодекс, и тези по чл. 334, т. 1;

2. (доп. – ДВ, бр. 63 от 2017 г., в сила от 5.11.2017 г.) новите присъди, постановени от окръжния съд като въззивна инстанция по дела от общ характер, освен тези, с които деецът е бил освободен от наказателна отговорност с налагане на административно наказание на основание чл. 78а от Наказателния кодекс;

3. определенията на окръжния и на апелативния съд по чл. 306, ал. 1, постановени в случаите на нова присъда;

4. решенията и определенията на окръжния или апелативния съд, постановени за първи път във въззивното производство, с които се прекратява, спира или прегражда пътят на наказателното производство.

2.2 НАКАЗАТЕЛЕН КОДЕКС /НК/

Чл. 37. (1) Наказанията са:

1. (нова - ДВ, бр. 50 от 1995 г.) доживотен затвор;
- 1а. (предишна т. 1 - ДВ, бр. 50 от 1995 г.) лишаване от свобода;
2. (нова - ДВ, бр. 92 от 2002 г., в сила от 1.01.2005 г. - изм., бр. 26 от 2004 г., в сила от 1.01.2004 г.) пробация;
- 2а. (предишна т. 2 - ДВ, бр. 92 от 2002 г., отм., бр. 103 от 2004 г., в сила от 1.01.2005 г.);
3. конфискация на налично имущество;
4. глоба;
5. (отм. - ДВ, бр. 92 от 2002 г.);
6. лишаване от право да се заема определена държавна или обществена длъжност;
7. лишаване от право да се упражнява определена професия или дейност;
8. (отм. - ДВ, бр. 92 от 2002 г.);
9. лишаване от право на получени ордени, почетни звания и отличия;
10. лишаване от военно звание;
11. обществено порицание.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 153 от 1998 г.) За най-тежките престъпления, които заплашват основите на републиката, както и за други особено опасни умишлени престъпления като временна и изключителна мярка се предвижда доживотен затвор без замяна.

Чл. 44. (1) Конфискацията е принудително и безвъзмездно отчуждаване в полза на държавата на принадлежащото на виновния имущество или на част от него, на определени имущества на виновния или на части от такива имущества.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., отм., бр. 62 от 1997 г.).

Чл. 45. (1) Конфискация не се постановява, ако виновният не притежава налично имущество, което може да бъде предмет на това наказание.

(2) Не подлежат на конфискация необходимите на осъдения и на неговото семейство вещи за лично и домашно употребление, предметите, необходими за упражняване на занятието му, посочени в списък, приет от Министерския съвет, както и средствата за издръжка на семейството му за една година.

Чл. 46. При конфискация държавата отговаря до размера на стойността на конфискуваното имущество за възстановяване на вредите, причинени с престъплението, и след това и за задълженията на осъдения, възникнали до възбуждането на наказателното преследване, когато останалото негово налично имущество не е достатъчно за възстановяване на вредите и за изплащане на задълженията.

Чл. 47. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., бр. 10 от 1993 г., бр. 92 от 2002 г.) Глобата се съобразява с имотното състояние, с доходите и семейните задължения на деца, като при определяне на нейния размер се прилагат и разпоредбите на глава пета. Тя не може да бъде по-малка от 100 лева.

(2) Глобата се събира от имуществото, останало от осъдения, и след неговата смърт, ако присъдата е влязла в сила преди това.

(3) Вещите, които не подлежат на конфискация, не могат да се продават за принудително събиране на глобата.

Допълнителна разпоредба

Обяснение на някои думи

Чл. 93. Указаните по-долу думи и изрази са употребени в този кодекс в следния смисъл:

14. (Нова - ДВ, бр. 62 от 1997 г., изм., бр. 21 от 2000 г.) "Данъци в големи размери" са тези, които надхвърлят три хиляди лева, а "данъци в особено големи размери" са тези, които надхвърлят дванадесет хиляди лева;

29. (Нова – ДВ, бр. 107 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г.) "Задължителни осигурителни вноски за държавно обществено осигуряване или за здравно осигуряване в големи размери" са тези, които надхвърлят три хиляди лева, а "задължителни осигурителни вноски за държавно обществено осигуряване или за здравно осигуряване в особено големи размери" са тези, които надхвърлят дванадесет хиляди лева;

Раздел III

Престъпления против митническия режим (Загл. изм. - ДВ, бр. 50 от 1995 г.)

Чл. 241. (Отм. - ДВ, бр. 50 от 1995 г.).

Чл. 242. (1) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 1975 г., бр. 10 от 1993 г., изм. и доп., бр. 62 от 1997 г.) Който пренесе през границата на страната стоки без знанието и разрешението на митниците, когато това е извършено:

- а) от лица, които системно се занимават с такава дейност;
- б) (изм. - ДВ, бр. 26 от 2004 г.) чрез използване на документ с невярно съдържание, на чужд, неистински или преправен документ;
- в) от длъжностно лице, което е в непосредствена връзка с митническата служба;
- г) (доп. - ДВ, бр. 92 от 2002 г., бр. 26 от 2004 г., бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) когато са пренесени силно действащи или отровни вещества, взривни вещества, оръжие или боеприпаси за огнестрелно оръжие, пиротехнически изделия, ядрен материал, ядрени съоръжения или други източници на йонизиращи лъчения или компоненти, или прекурсори за тях, определени със закон или с акт на Министерския съвет;
- д) стоки и предмети за търговски или производствени цели в големи размери;
- е) от две или повече лица, сговорили се предварително;
- ж) (нова - ДВ, бр. 92 от 2002 г.) от лице, което действа по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група;
- з) (нова - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) чрез пренасяне на екземпляр от защитен вид от дивата флора или фауна или негова част, или продукт,

(изм. - ДВ, бр. 26 от 2004 г., бр. 26 от 2010 г.) се наказва за квалифицирана контрабанда с лишаване от свобода от три до десет години и с глоба от двадесет хиляди до сто хиляди лева.

(2) (Нова - ДВ, бр. 95 от 1975 г., изм., бр. 10 от 1993 г., бр. 62 от 1997 г., бр. 21 от 2000 г.) Който без надлежно разрешително пренесе през границата на страната наркотични вещества и/или техни аналози, се наказва за високорискови наркотични вещества с лишаване от свобода от десет до петнадесет години и глоба от сто хиляди до двеста хиляди лева и за рискови наркотични вещества - с лишаване от свобода от три до петнадесет години и глоба от десет хиляди до сто хиляди лева.

(3) (Нова - ДВ, бр. 95 от 1975 г., изм., бр. 89 от 1986 г., бр. 10 от 1993 г., отм., бр. 50 от 1995 г., нова, бр. 21 от 2000 г.) Който без надлежно разрешение пренесе през границата на страната прекурсори или съоръжения и материали за производство на наркотични вещества, се наказва с лишаване от свобода от две до десет години и глоба от петдесет хиляди до сто хиляди лева.

(4) (Нова - ДВ, бр. 89 от 1986 г., изм., бр. 10 от 1993 г., предишна ал. 4, бр. 50 от 1995 г., изм. и доп., бр. 62 от 1997 г., предишна ал. 3, изм., бр.

21 от 2000 г.) Когато предметът на контрабандата по предходните алинеи е в особено големи размери и случаят е особено тежък или когато някое от лицата по буква "е" на ал. 1 е митнически служител, наказанието е: в случаите по ал. 1 - лишаване от свобода от пет до петнадесет години и глоба от петдесет хиляди до двеста хиляди лева, а в случаите по ал. 2 и 3 - лишаване от свобода от петнадесет до двадесет години и глоба от двеста хиляди до триста хиляди лева.

(5) (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 95 от 1975 г., доп., бр. 28 от 1982 г., предишна ал. 4, изм., бр. 89 от 1986 г., предишна ал. 5, изм., бр. 50 от 1995 г., предишна ал. 4, изм., бр. 21 от 2000 г., бр. 92 от 2002 г., в сила от 1.01.2005 г. по отношение на наказанието пробация - изм., бр. 26 от 2004 г., в сила от 1.01.2004 г., бр. 103 от 2004 г., в сила от 1.01.2005 г.) В случаите по ал. 1, букви "а", "г" и "д", както и по ал. 2, 3 и 4, съдът може вместо глоба да наложи конфискация на част или на цялото имущество на виновния.

(6) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 95 от 1975 г., доп., бр. 28 от 1982 г., предишна ал. 5, бр. 89 от 1986 г., изм., бр. 10 от 1993 г., предишна ал. 6, бр. 50 от 1995 г., изм., бр. 62 от 1997 г., предишна ал. 5, изм., бр. 21 от 2000 г.) В маловажни случаи по ал. 1, 2 и 3 наказанието е глоба до хиляда лева, налагана по административен ред.

(7) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 95 от 1975 г., предишна ал. 6, доп., бр. 89 от 1986 г., предишна ал. 7, бр. 50 от 1995 г., предишна ал. 6, бр. 21 от 2000 г.) Предметът на контрабандата се отнема в полза на държавата, независимо чия собственост е, а ако липсва или е отчужден, присъжда се неговата равностойност по съответни държавни цени на дребно.

(8) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 95 от 1975 г., предишна ал. 7, изм., бр. 89 от 1986 г., предишна ал. 8, бр. 50 от 1995 г., предишна ал. 7, бр. 21 от 2000 г.; обявена за противоконституционна с Решение № 12 на КС на РБ в частта "и когато не е собственост на дееца" - бр. 84 от 2021 г.)

Превозното или преносното средство, послужило за превозването или пренасянето на стоките, предмет на контрабандата, се отнема в полза на държавата и когато не е собственост на дееца освен ако стойността му явно не съответствува на тежестта на престъплението.

(9) (Нова - ДВ, бр. 41 от 1985 г., предишна ал. 8, изм., бр. 89 от 1986 г., предишна ал. 9, изм., бр. 50 от 1995 г., предишна ал. 8, изм., бр. 21 от 2000 г.) За приготвяне по ал. 2, 3 и 4 наказанието е лишаване от свобода до пет години. В тези случаи се прилага ал. 7.

2.3 ЗАКОН ЗА МИТНИЦИТЕ /ЗМ/

Глава тридесет и втора

МИТНИЧЕСКИ НАРУШЕНИЯ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИ НАКАЗАНИЯ

Чл. 233. (1) (Изм. - ДВ, бр. 45 от 2005 г., доп., бр. 58 от 2016 г.) Който пренесе или превози стоки през държавната граница или направи опит за това без знанието и разрешението на митническите органи, доколкото извършеното не представлява престъпление, се наказва за митническа контрабанда с глоба от 100 до 200 на сто върху митническата стойност на стоките, или при износ – стойността на стоките.

(2) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) За митническа контрабанда се наказва и този, който пренесе или превози стоки през външна граница на Европейския съюз без знанието и разрешението на митническите органи и стоките са открити в резултат на проверка на територията на Република България.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 45 от 2005 г., предишна ал. 2, бр. 105 от 2006 г., изм., бр. 15 от 2013 г., в сила от 1.02.2013 г., изм. и доп., бр. 58 от 2016 г.) Когато за извършване на нарушението по ал. 1 е използвано превозно или преносно средство с тайник или когато предмет на митническа контрабанда са акцизни стоки или забранени за внос или износ стоки, глобата е от 200 до 250 на сто върху митническата стойност на стоките при внос или стойността на стоките при износ, а в случаите на контрабанда на тютюневи изделия - от 200 до 250 на сто от продажната им цена.

(4) (Нова – ДВ, бр. 60 от 2015 г.) При повторно нарушение по ал. 1 и 2 се налага глоба в максималния размер, предвиден за съответното нарушение.

(5) (Нова – ДВ, бр. 60 от 2015 г.) При повторно нарушение по ал. 3 се налага глоба в максималния размер, предвиден за съответното нарушение, но не по-малко от 1000 лв., а когато предмет на нарушението са тютюневи изделия – не по-малко от 2000 лв.

(6) (*) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 105 от 2006 г., предишна ал. 4, бр. 60 от 2015 г., доп., бр. 58 от 2016 г.) Стоките - предмет на митническа контрабанда, се отнемат в полза на държавата независимо от това чия собственост са, а ако липсват или са отчуждени, присъжда се тяхната равностойност, представляваща митническата им стойност, или при износ – стойността на стоките.

(7) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 105 от 2006 г., предишна ал. 5, бр. 60 от 2015 г.) Стоките - предмет на митническа контрабанда, се отнемат в полза на държавата и в случаите, когато нарушителят е неизвестен.

(8) (**) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 105 от 2006 г., предишна ал. 6, бр. 60 от 2015 г., изм., бр. 82 от 2023 г.) Превозните и преносните средства – собственост на нарушителя, които са послужили за превозването или пренасянето на стоките – предмет на митническа контрабанда, се отнемат в полза на държавата, освен ако стойността им явно не съответства на стойността на предмета на митническата контрабанда.

2.4 ЗАКОН ЗА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ /ЗСВ/

Раздел X

Тълкувателни решения и тълкувателни постановления

Чл. 124. (1) При противоречива или неправилна практика по тълкуването и прилагането на закона се приема тълкувателно решение от общото събрание на:

1. наказателната, гражданската или търговската колегия във Върховния касационен съд;
2. гражданската и търговската колегии във Върховния касационен съд;
3. (нова – ДВ, бр. 62 от 2016 г., в сила от 9.08.2016 г.) наказателната, гражданската и търговската колегия във Върховния касационен съд;
4. (предишна т. 3 – ДВ, бр. 62 от 2016 г., в сила от 9.08.2016 г.) колегия във Върховния административен съд;
5. (предишна т. 4 – ДВ, бр. 62 от 2016 г., в сила от 9.08.2016 г.) колегиите във Върховния административен съд.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 62 от 2016 г., в сила от 9.08.2016 г.) При противоречива или неправилна съдебна практика между Върховния касационен съд и Върховния административен съд общото събрание на съдиите от съответните колегии на двете съдилища, включително командированите, приемат съвместно тълкувателно постановление.

(3) (Нова – ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) При противоречива или неправилна практика по тълкуването и прилагането на Закона за административните нарушения и наказания съответните колегии на Върховния касационен съд и Върховния административен съд приемат съвместно тълкувателно постановление.

Чл. 130. (1) (Доп. – ДВ, бр. 62 от 2016 г., в сила от 9.08.2016 г.) Тълкувателните решения и тълкувателните постановления се приемат и обявяват в тримесечен срок от постъпване на искането, а при особена правна сложност – до 6 месеца.

(2) Тълкувателните решения и тълкувателните постановления са задължителни за органите на съдебната и изпълнителната власт, за органите на местното самоуправление, както и за всички органи, които издават административни актове.

Чл. 131. Тълкувателните решения се публикуват ежегодно в бюлетин, който се издава от Върховния касационен съд или Върховния административен съд, а тълкувателните постановления - в двата бюлетина.

МОТИВИ ЗА ОТПРАВЯНЕ НА ПРЕЮДИЦИАЛНО ЗАПИТВАНЕ

Във въззивното производство, което е първо по ред, Апелативен съд гр.Пловдив заседава като редовна въззивна инстанция. Той е втора по ред първа инстанция, съд по приложение на фактите и правото. Въззивният съд проверява изцяло правилността на невязлата в сила присъда, както по отношение правилността на установените фактически положения, така и по отношение на правилното прилагане на материалния закон, като тази проверка не е обвързана с основанията, посочени от страните. Въззивната инстанция може да събира доказателства, както и да установява нови фактически положения. Тя разполага с правомощия да потвърди или измени присъдата, да я отмени и да върне делото за ново разглеждане на първоинстанционния съд, да постанови нова присада или да прекрати наказателно производство, да спре наказателното производство. Съдебният акт на Апелативен съд гр.Пловдив, като въззивен съд, подлежи на касационен контрол пред ВКС на Република България, с някои изключения.

За да прецени кое свое правомощие да упражни Апелативен съд гр.Пловдив се нуждае от изясняване приложим ли е Регламент (ЕС) 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 година за създаване на Митнически кодекс на Съюза към митническите нарушения, които по националното законодателство са обявени за престъпления, и по-специално в областта на санкциите във връзка с контрабандата на стоки, която според стойността им представлява административно нарушение по чл.233 от ЗМ или престъпление по чл.242, ал.1, б.,„д” от НК, т.нар. квалифицирана контрабанда.

Според чл.83, параграф 3 от Регламент (ЕС) 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета за целите на санкциите, приложими към митническите нарушения, митническото задължение се счита за възникнало, когато законодателството на държава членка предвижда, че санкциите се определят въз основа на вносни или износни мита или наличието на митническо задължение. Съгласно чл.69 от Регламент (ЕС) 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета митническата стойност на стоките във връзка с прилагането на Общата митническа тарифа и на тарифните мерки, установени от разпоредби на Съюза, уреждащи специфични области, отнасящи се до търговията със стоки, се определя в съответствие с членове 70 и 74 от Регламент (ЕС) 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета. Този подход се използва при митническите нарушения по чл.233 от ЗМ.

При престъплението по чл.242, ал.1, б.,„д” от НК стойността на пренасяните стоки се определя не по правилата на чл.70 и чл.74 от Регламент (ЕС) 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета, а от вещи лица оценители, които работят със средни пазарни цени. Според тяхната

експертна преценка за стойността на стоките, контрабандата им може да бъде митническо нарушение или престъпление.

Разграничителният критерий между митническото нарушение по чл.233 от ЗМ и престъплението по чл.242, ал.1, б.,„д” от НК е признакът „големи размери”. Това понятие няма легално определение в НК, както законодателят е процедирал в чл.93, т.14 и т.29 от НК за данъците и задължителните осигурителни вноски за държавно обществено осигуряване или за здравно осигуряване, въвеждайки конкретни парични суми за обективните признаци „големи размери” /над три хиляди лева/ и „особено големи размери” /над дванадесет хиляди лева/.

Съставомерният признак „големи размери” на престъплението по чл.242, ал.1, б.,„д” от НК се определя съобразно Тълкувателно решение № 1 от 30.10.1998г. на ВКС по тълк. н. д. № 1/1998г., ОСНК, според което при определяне квалифицираните признаци „големи размери” и „особено големи размери” за различните видове престъпления, ако друго не е посочено в закона, критерият е паричната равностойност на предмета на престъплението, която надхвърля седемдесет, съответно сто и четиридесет пъти установената в страната минимална работна заплата.

По силата на чл.130, ал.2 от ЗСВ тълкувателните решения са задължителни за органите на съдебната и изпълнителната власт, за органите на местното самоуправление, както и за всички органи, които издават административни актове. По аргумент от разпоредбата на чл.131 от ЗСВ те не се обнародват в Държавен вестник, а се публикуват ежегодно в бюлетин, който се издава от Върховните съдилища /ВКС и ВАС/. Следователно става дума за съдебна практика, която става достояние на определен кръг адресати, на които служебно е вменено да тълкуват и прилагат закона. Дадено физическо лице, извършващо административно нарушение или престъпление, е извън този кръг. Резонен е въпросът познаването на съдебната практика, намерила израз в тълкувателно решение, следва ли да се вмени в задължение на подсъдимия Ч.. Това е свързано с умиъсла за извършване на престъплението квалифицирана контрабанда, който е задължителен признак от субективна страна, със съзнаването от страна на дееца на всички съставомерни обективни признаци, включително и „големи размери”.

Възниква въпросът дали подобен подход не влиза в противоречие с принципа за законност на престъплението и наказанието, залегнал в чл.49 от Хартата на основните права на Европейския съюз /ХОПЕС/, според който никой не може да бъде осъден за действие или бездействие, което в момента на извършването му не е представлявало престъпление съгласно националното или международното право. На следващо място, липсата на законова дефиниция на понятието „големи размери” отразява ли се на правото на обвиняемия/подсъдимия на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес съгласно чл.47 от ХОПЕС?

Липсата на легална дефиниция на съставомерния признак „големи размери“ на квалифицираната контрабанда и извеждане на съдържанието му от Тълкувателно решение № 1 от 30.10.1998г. на ВКС по тълк. н. д. № 1/1998г., ОСНК, допустимо ли е от чл.42, параграф 1 от Регламент (ЕС) 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета и чл.49 от ХОПЕС, въвеждащи изискванията за ефективност, пропорционалност и съразмерност на наказанието? В чл.42, параграф 2, буква „а“ от Регламент (ЕС) 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета е предвидено, където е уместно, прилагане на споразумение вместо налагане на наказание за извършено престъпление.

В чл.242, ал.7 от НК законодателят е предвидил, че предметът на контрабандата се отнема в полза на държавата, а ако липсва или е отчужден, се присъжда неговата равностойност по съответни държавни цени на дребно.

Със смяна на общественно-икономическото устройство на Република Българи се премина от т. нар. планова икономика към пазарни принципи на развитие на стопанския живот. В условията на регулиране на пазара от търсенето и предлагането на стоки и услуги, не съществуват държавно определени цени на стоките /освен на цигарите/. При това положение няма база, въз основа на която да се определи стойността на предмета на престъплението. Тази неосъвременена законодателна уредба не противоречи ли на принципа за законност на престъплението и наказанието, залегнал в чл. 49 от ХОПЕС? В тези случаи допустимо ли е като основа за определяне на равностойността да се ползва митническата стойност на стоките, определена по правилата на чл.70 и чл.74 от Регламент (ЕС) 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета, или да се има предвид пазарната цена на стоките, определена чрез назначаване на съдебно-икономическа експертиза?

Според санкционната част на нормата на чл.242, ал.1, б.,„д“ от НК извършителят на престъплението квалифицирана контрабанда на стоки или предмети за търговски цели в големи размери се наказва с две кумулативни наказания - лишаване от свобода от три до десет години и глоба от 20 000 до 100 000 лв. Наред с това на основание чл.242, ал.7 от НК предметът на контрабандата се отнема в полза на държавата, независимо чия собственост е, а ако липсва или е отчужден, се присъжда неговата равностойност.

Съгласно чл.233, ал.1 от ЗМ санкцията за митническа контрабанда е глоба от 100 до 200 на сто върху митническата стойност на стоките, или при износ - стойността на стоките. Съобразно чл.233, ал.6 от ЗМ стоките - предмет на митническа контрабанда, се отнемат в полза на държавата независимо от това чия собственост са, а ако липсват или са отчуждени, присъжда се тяхната равностойност, представляваща митническата им стойност, или при износ - стойността на стоките.

В Решение на Съда /трети състав/ от 19 декември 2024 година, по съединени дела C-717/22 и C-372/23, е прието, че чл.15 във вр. с чл.42, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕС) 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета трябва да се тълкува в смисъл, че:

1. умисълът не е задължителен елемент от състава на нарушението митническа контрабанда;

2. национална правна уредба може да предвижда конфискацията на стоките като допълнителна санкция, налагана на лицата, които са извършило административно нарушение, като не са изпълнили задълженията, предвидени в митническото законодателство.

С оглед на горното възниква въпросът принципът за пропорционалност на санкциите за нарушаване на митническото законодателство на Съюза, регламентиран в чл.42, параграф 1 от Регламент (ЕС) 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета и този за пропорционалност на престъплението и наказанието, предвиден в чл.49 от ХОПЕС, допускат ли национална правна уредба с подобни кумулативни наказания, включително отнемане на предмета на контрабандата, митническа или квалифицирана.

По изложените съображения е налице необходимост от отправяне на основание чл.267, § 1, б.,б” от ДФЕС на преюдициално запитване към Съда на Европейския съюз по следните въпроси:

1. Приложим ли е с Регламент (ЕС) 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 г. за създаване на Митнически кодекс на Съюза към митническите нарушения, които по националното законодателство са обявени за престъпления, и по-специално в областта на санкциите във връзка с контрабандата на стоки, която в зависимост от стойността и начина на определянето ѝ /на база митническа стойност при внос, определена по правилата на членове 70 и 74 от Регламента, според Закона за митниците, или по пазарни цени, посредством заключение на вещо лице, според практиката по прилагане на член 242, алинея 1, буква „д“ от Наказателния кодекс/, може да съставлява или административно нарушение по член 233 от Закона за митниците, или престъпление по член 242, алинея 1, буква „д“ от Наказателния кодекс?

2. Дали член 83, параграф 3 и член 69 от Регламент (ЕС) 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета допускат определяне стойността на стоките, предмет на митническо нарушение, въз основа на различни от посочените в чл. 70 и чл. 74 от Регламента критерии и в този смисъл допустима ли е национална правна уредба като тази по член 242, алинея 1, буква „д“ от Наказателния кодекс, включваща като елемент от състава на престъплението квалифицирана контрабанда критерият „големи размери“, като единствен разграничителен критерий между административното нарушение по чл. 233, алинея 1 от Закона за митниците, наказуемо с глоба, представляваща процент върху митническата стойност на стоките, определена по методите на член 70 и член 74 от Регламента - при внос, и

престъплението по член 242, алинея 1, буква „д“ от Наказателния кодекс, наказуемо с лишаване от свобода и с глоба, и за който критерий няма легално определение в закона, а смисълът му е изведен в Тълкувателно решение № 1 от 30.10.1998 г. на Върховния касационен съд по тълкувателно дело № 1/98 г. на Общото събрание на наказателната колегия /ОСНК/, според което „големи размери“ е паричната равностойност на предмета на престъплението, която надхвърля седемдесет пъти установената в страната минимална работна заплата, като по този начин определянето на паричната равностойност по пазарни цени не се извършва въз основа на нормативни или други обективни критерии, а от вещо лице-оценител, и нарушават ли се по този начин правото на обвиняемия/подсъдимия на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес съгласно член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз и принципа на законност на престъплението и наказанието, закрепен в член 49 от Хартата, поради това че критерият „големи размери“, който преобразува митническото нарушение в престъпление, не е дефиниран в закона, а в тълкувателно решение на Върховния касационен съд, което не се обнародва?

3. Дали член 42, параграф 1 от Регламент 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета, във връзка с член 49 от Хартата на основните права на Европейския съюз, допуска нормативна уредба като тази по член 242, алинея 1, буква „д“ от Наказателния кодекс, която криминализира митническото нарушение като престъпление въз основа на критерия „големи размери“, за който не съществува легално определение в закона, а съдържанието му е изведено от практиката - Тълкувателно решение № 1 от 30.10.1998 г. на Върховния касационен съд, и в този смисъл нарушено ли е императивното изискване за съразмерност на наказанието, предвид липсата в закона на пояснение за квалифициращия признак на нарушението, както и нарушен ли е принципът за законност на престъплението и наказанието поради това, че се налага наказание за престъпление, което не е ясно формулирано в закона, а по отношение на съществен елемент от състава на престъплението се препраща към съдебната практика, в нарушение на правилото *nullum crimen, nulla poena sine lege*?

4. Дали общият принцип за законност на престъплението и наказанието, заложен в член 49 от Хартата на основните права на Европейския съюз, следва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба като тази на член 242, алинея 7 от Наказателния кодекс, която предвижда да се присъди равностойността на предмета на контрабандата по съответни държавни цени на дребно, в случаите когато липсва или е отчужден, при положение, че след края на плановата икономика и въвеждането на пазарните принципи в икономиката на страната, не съществуват държавно определени цени на стоките /освен на цигарите/, при което положение няма налице база за определяне на тази

равностойност, въз основа на която се пресмятат количествените критерии „големи размери“ и „особено големи размери“, имащи значение за квалифицирането на контрабандата като митническо нарушение или като престъпление, както и за вида и размера на наказанията? Дали е допустимо в тези случаи като основа за определяне на равностойността да се ползва митническата стойност на стоките, определена по правилата на член 70 и член 74 от Регламент 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета, тъй като тя в най-голяма степен се доближава до понятието „държавни цени на дребно“, както и дали при така наличната законова формулировка е допустимо да се изхожда от пазарната цена на стоките, определена чрез назначаване на съдебно-икономическа експертиза?

5. Дали принципът за пропорционалност на санкциите за нарушаване на митническото законодателство на Съюза, заложен в член 42, параграф 1 от Регламент 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета, във връзка с член 49 от Хартата на основните права на Европейския съюз, за съразмерност на престъплението и наказанието и в контекста на съображения 52 и 53 от Решение на Съда /трети състав/ от 19 декември 2024 година по съединени дела C-717/22 и C-372/23, следва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба като тази по член 242, алинея 1, буква „д“ от Наказателния кодекс, при която извършителят на престъплението квалифицирана контрабанда на стоки или предмети за търговски цели в големи размери се наказва с две тежки кумулативни наказания - лишаване от свобода от три до десет години и глоба от 20 000 до 100 000 лв., като едновременно с това задължително се отнема в полза на държавата, на основание член 242, алинея 7 от Наказателния кодекс, предметът на контрабандата, независимо чия собственост е, а когато липсва или е отчужден, се присъжда неговата равностойност?

6. Дали принципът за пропорционалност на санкциите за нарушаване на митническото законодателство на Съюза, заложен в член 42, параграф 1 от Регламент 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета, във връзка с член 49 от Хартата на основните права на Европейския съюз, за съразмерност на престъплението и наказанието и в контекста на съображения 52 и 53 от Решение на Съда /трети състав/ от 19 декември 2024 година по съединени дела C-717/22 и C-372/23, следва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба като тази по член 233, алинея 1 и алинея 2 от Закона за митниците, предвиждащи в обикновените /неквалифицирани/ случаи на митническа контрабанда, наказване на извършителя на нарушението с глоба от 100 до 200 на сто върху митническата стойност на стоките или при износ - стойността на стоките, едновременно с отнемането в полза на държавата, на основание член 233, алинея 6 от ЗМ, на стоките - предмет на митническа контрабанда независимо от това чия собственост са, а ако липсват или са отчуждени, присъжда се тяхната равностойност, представляваща митническата им стойност, или при износ - стойността на стоките?

**ОСНОВАНИЯ ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ НА ПРЕЮДИЦИАЛНОТО
ЗАПИТВАНЕ ПО РЕДА НА СПЕШНОТО ПРОИЗВОДСТВО**

Запитващата юрисдикция моли преюдициалното запитване да бъде разгледано по реда на спешното производство по чл.107 от Процедурния правилник на Съда на Европейския съюз предвид продължителността на наказателното производство /същото е образувано на 08.12.2020г., а обвинителният акт е внесен в Окръжен съд гр.Хасково на 05.12.2022г./. В интерес на подсъдимия Ч. е въпросът за наказателната му отговорност да бъде разрешен в кратки срокове. Налице е реална опасност да се наруши правото на справедлив процес по чл.6, § 1 от ЕКПЧ в два от неговите аспекта - разумен срок и правна сигурност, които по силата на чл.6, § 3 от Договора за Европейски съюз са част от правото на Съюза в качеството им на общи принципи.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:1.

2.